

EAE-KO JAIOPERRIEN SORTZETIKO GAIOTASUNEN BAHEKETA EGITEKO PROGRAMA

2014KO MEMORIA

JAIOPERRIEN SORTZETIKO GAIXOTASUNEN BAHEKETARAKO AHOLKU BATZORDEA*

Batzordeburua: Miren Dorronsoro Iraeta andrea, Eusko Jaurlaritzako Osasun Saileko Osasun Publikoaren eta Adikzioen zuzendaria

Idazkaria***: Larraitz Arriola Larrarte

Batzordekideak***:

Jaioberrien Baheketarako programaren koordinatzaileak

Aitziber Perez andrea

Miguel Angel Cortajarena jauna

Gabriel Saitúa Muñiz jauna

Mercedes Martínez Ayucar andrea

Euskal Herriko Pediatria Elkartearen ordezkaria

Ignacio Díez López jauna

Ginekologia eta Obstetziako Euskal Erakundearen ordezkaria

Mercedes Fraca Padilla andrea

Osakidetza Osasun Laguntzarako Zuzendaritzaren ordezkaria

Enrique Peiro Callizo jauna

Osasun Sailaren ordezkaria:

Mercedes Espada Sáez Torre.

Txema Arteagoitia jauna

-
- * EHAA, 29. zk. 713 Agindua, 2009ko otsailaren 11koa.
  - * EHAA, 231. zk. 6364 Agindua, 2009ko otsailaren 5koa.
  - * EHAA, 97. zk. 2971 Agindua, 2009ko maiatzaren 5koa.

EAE-KO AMAETXE PUBLIKO ETA PRIBATUEN ZERRENDA

Ospitale publikoak: Txagorritxu, Basurtu, Gurutzeta, Donostia, Debagoiena, Zumarraga, Mendaro

Ospitale pribatuak: Quirón, Centro Sanitario Virgen del Pilar, Poliklinika Gipuzkoa, IMQ Zorrotzaurre eta San José klinika.

SARRERA

Txosten honetan laburbiltzen dira, 2014an, EAEko Jaioberrien Sortzetiko Gaixotasunen Baheketarako Programaren esparruan (alegia, metabolopatiaren programan) gauzatutako jarduerak.

Halaber, gure autonomia-erkidegoko ama-umeen egoera orokorraren ikuspegia adierazten duten datu soziosanitario interesgarriak ematen dira. Informazio hori guztia programaren bidez kudeatutako Jaioberrien Erregistro Ofizialetik eskuratu da.

Amaitzeko, Programaren berezko kalitate-adierazleen berri ere ematen da, eraginkorra izan den balioesteko.

EAEEn jaiotako haurtxoen ia % 100 programan sartuta daude.

Emaizta biokimikoak lortzeko presa aintzat hartuta –behar izanez gero tratamenduari hasiera emateko–, lortutako erantzun-denborek adierazten dute era honetako programetan normalean izaten dena baino askoz ere arinago lortu direla emaitzak, eta horrek erakusten digu antolaketa-diseinua baliozkoa dela.

Otsailaren 17an Jaioberrien Baheketarako Aholku Batzordeak 2012an onetsitako beste bost gaixotasun sartu dira Jaioberriak Bahetzeko Programara: *1. motako azidemia glutarikoa, kate luzeko acil-CoA deshidrogenasaren eskasia, astigar-jarabearen usaineko gertuaren gaixotasuna, azidemia isobalerikoa eta homozistinuria*. Hortaz, gaur egun egiten diren beste bost gaixotasunen baheketari gehitu zaizkio, hain zuzen ere, hauei: *sortzetiko hipotiroidismoa, fenilzetonuria, kate ertaineko azil koentzima A deshidrogenatuen eskasia (MCADD), fibrosi kistikoa eta igitai-formako anemia*.

Programari buruzko informazio-liburuxka berriak banatu dira, baheketa-programari beste bost gaixotasun horiek gehitu zaizkiolako.

2014ko martxoaren 14an, "Osasun Sistema Nazionalako jaioberrien baheketa egiteko populazio-programaren informazio-sisteman" jasoko diren gutxieneko datuak adostu dira, Osasun Sistema Nazionalan jaioberrien baheketa egiteko populazio-programaren informazio-sistema garatzeko Osasun Publikoaren Batzordeko lantaldeak proposatuta (talde hori autonomia erkidegoetako ordezkariak osatzen dute–tartean EAEkoek– eta Osasun Publikoaren Zuzendaritza Nagusiak koordinatzen du).

2014ko azaroaren 6an, urriaren 31ko SSI/2065/2014 Agindua argitaratu zen BOEn. Agindu horren bidez aldatu egin ziren Osasun Sisteman Nazionalako zerbitzu-eskaintza komuna eta hura eguneratzeko prozedura ezartzen dituen irailaren 15eko 1030/2006 Errege Dekretuaren I., II. eta III. eranskinak.

Jaioberrien baheketaren kasuan, bereziki nabarmentzen da garrantzitsua dela, alde batetik, informazio-sistema bat izatea, autonomietan eta Estatuan populazio-programa horiei behar bezalako jarraipena eta ebaluazioa egin ahal izateko, eta, bestetik, baita kalitatea kudeatzeko sistema bat ere, autonomia erkidego guztietan baheketa-prozesuak modu homogeneoan egiteko.

3.3.1. atalean jaso dira zer gaixotasun dauden sartuta Osasun Sistema Nazionalaren oinarrizko zerbitzu-eskaintzaren barruko Jaioberrien Baheketarako Populazio Programan: *sortzetiko hipotiroidismoa, fenilzetonuria, kate ertaineko azil CoA deshidrogenasaren eskasia, kate luzeko azil CoA deshidrogenasaren eskasia, azidemia glutarikoa, igitai-formako anemia*.

5.3.10.4 e) idatzi-zatian adierazten da Osasun Sistema Nazionalaren asistentzia-zerbitzuen oinarritzko eskaintzan analisi genetiko hauek egitea bakarrik sartuko dela: balio analitiko eta klinikoari buruzko, erabilera klinikoari buruzko eta osasunean izango duten aurretik aipatutako eraginari buruzko betekizunak konplitura, irizpide hauek betetzen dituztenak: 2º "*Analisi genetiko auresintomatikoak*" ii): analisi genetikoei esker diagnosi goiztiarrak egin daitezke eta tratamendu goiztiarrei ekitea ahalbidetzen dute, eta, horrenbestez, gaixotasunaren morbiditate gutxitu egiten da, erantzun terapeutiko hobea aurreikusi eta ondorio kaltegarriek eragin dezaketen toxikotasuna saihestu.

Osasun, Gizarte Zerbitzu eta Berdintasunerako Ministerioak koordinatzen duen Gaixotasun Arraroen Estrategiaren Erakunde-batzordeak EAEko Jaioberrien Baheketarako Programa *hautatu du* 2013ko deialdian gaixotasun arraroen jardunbide egokiak identifikatzeko, banatzeko eta hedatzeko gainerako autonomia erkidegoek jarraitu beharreko eredu izateko.

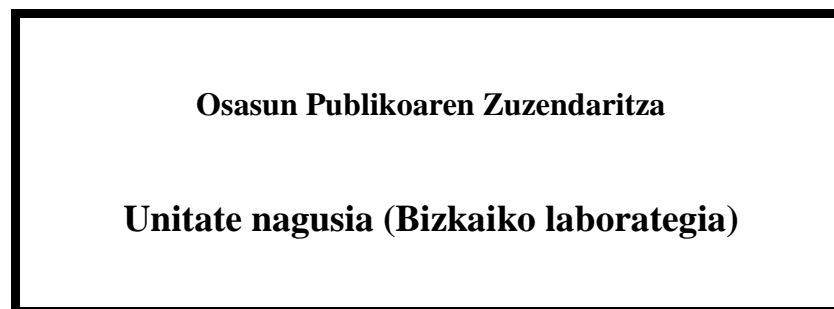
2014an, Kimika Klinikoko Unitateak arau hau betetzen duela egiaztatu du: UNE-EN ISO 15189: "Laborategi Klinikokoak: kalitateari eta kompetentziari buruzko berariazko betekizunak", programan sartu beharreko beste bost gaixotasun horietan inplikaturako markatzaileetarako.

Osasun Publikoaren Laborategi Arauemailearen Kimika Klinikoko Unitatea da, hain zuzen, Egiaztatzeko Erakunde Nazionalak (ENAC) UNE-EN ISO 15189 arauaren arabera emandako egiaztapena duen Espainiako lehenengo laborategi klinikoa. Egiaztatutako saiakuntzak Euskal Autonomia Erkidegoko Jaioberrien Baheketarako Programan sartuta dauden guztiak dira, zeina EAEn jaiotzen diren jaioberri guztiei egiten zaien.

Jarduera eta lorpen horiek guztiak EAEko Jaioberrien Baheketarako Programan diharduten oinarritzko eremuetako eta Osasun Publikoaren Zuzendaritzako profesional-taldearen emaitza dira.

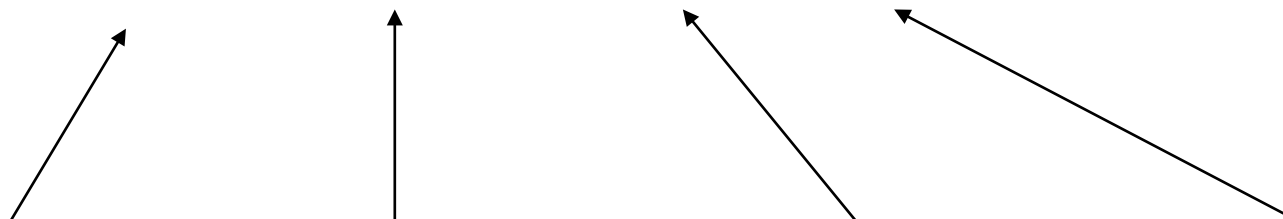
Gainera, Osasun Saileko Zerbitzu Zuzendaritzako teknikarien laguntza (arazo informatikoak konpontzeko) eta erkidego honetan haurrak erditzen diren zentro pribatu guztien laguntza ere izan dugu. Balio beza honek horiei guztiei eskerrak emateko.

PROGRAMAREN EGITURA

Osasun Publikoko zuzendaria: **Miren Dorronsoro.**
 Osasun publikoko teknikaria: **J.M. Arteagoitia**
 Laborategia: **M.Espada**
                   M. García
                   A. Valle
                   A. Mendialdua, C.Higón

Idazkaria: **Anabel Salcedo**

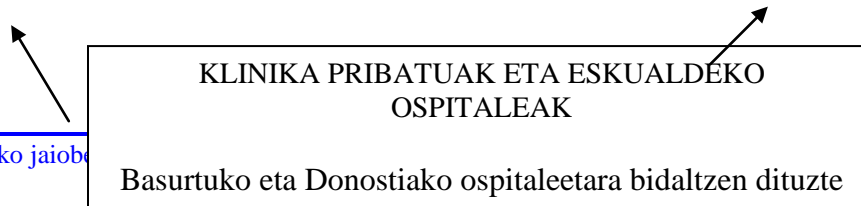
OINARRIZKO EREMUA BIZKAIA I (Basurtuko Ospitalea)	OINARRIZKO EREMUA BIZKAIA II (Gurutzetako Ospitalea)	OINARRIZKO EREMUA GIPUZKOA (Donostia Ospitalea)	OINARRIZKO EREMUA ARABA

Koordinatzailea: G.Saitua
Idazkaria: L.Idigoras

Koordinatzailea: A.Perez
Idazkaria: M. Pérez

**Koordinatzailea: Miguel
Angel Cortajarena**
Idazkaria: E. Sorarrain

**Koordinatzailea: M. Martínez
Ayucar**
Idazkaria: M. Martínez Francos.

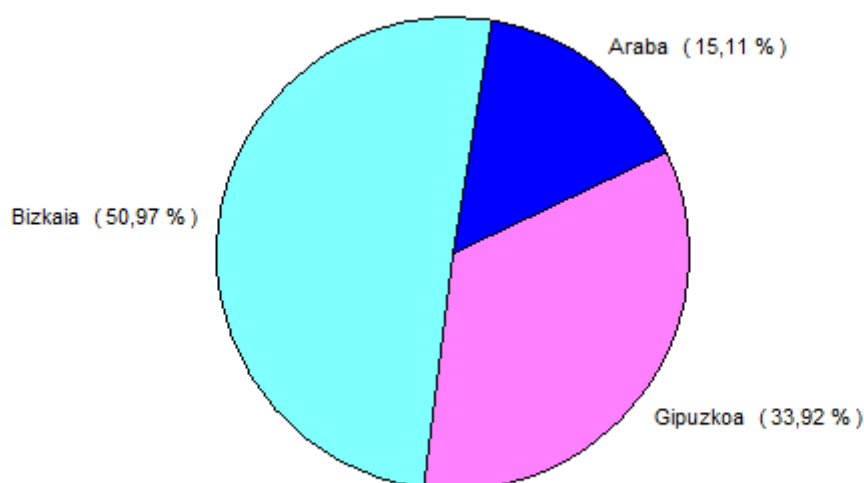

JAIOPERRIEN SORTZETIKO GAIXOTASUNEN (metabolopatiak) BAHEKETARAKO PROGRAMA

JAIOTZAK

2014an 19.807 haur jaio ziren EAEn. 1. irudian ageri denari jarraituz, Bizkaian 10.094 haur jaio dira (% 50,97); 6.720 Gipuzkoan (% 33,92) eta 2.993 Araban (% 15,11).

1. irudia. EAEn jaiotako haurrak, lurralde historikoen arabera.

2013an baino 237 haur gehiago jaio dira.

1 taula. EAEn jaiotako haurren kopuruaren bilakaera, lurralde historikoen arabera. 2012, 2013 eta 2014

LURRALDEAK	2012	2013	2014
Araba	2.912	2.718	2.993
Bizkaia	10.883	10.172	10.094
Gipuzkoa	7.334	6.681	6.720
EAE	21.129	19.571	19.807

JAIOTZA-ZENTROAK

EAE n jaiotako haurren banaketa, amaetxeen arabera:

ZENTROA		Jaiotza-kop.	%
Ospitale publikoak	Txagorritxu	2.812	
	Basurtu	2.337	
	Gurutzeta	5.794	
	Donostia	3.975	
	Debagoiena	531	
	Zumarraga	824	
	Mendaro	620	
	Guztira	16.893	85,24
Klinika pribatuak		2.836	14,31
Etxean		78	0,39
Beste erkidego batzuetan		7	0,04
Atzerria		3	0,02
Guztira		19.817	

Aurreko urteetako emaitzekin alderatuta, zentro publiko eta pribatuen ehunekoak ez dira aldatu.

2014AN BAHEKETA EGINDAKO JAIOBERRIAK

2014an jaiotako 19.817 haurretatik 19.749ri egin zitzaion baheketa. Gainerako 68etatik 67 hilda jaiotako haurrak izan ziren, eta bizirik jaio zen bakarrari – Donostiako Ospitalean– Nafarroan egin zitzaion baheketa.

ELIKADURA

2. taulan ageri da 2014an jaiotako hurrek izan duten elikadura-mota.

2 taula. Elikadura-motaren bilakaera. 2010ean, 2011n eta 2012an.

Elikadura	2012	2013	2014
Naturala (amagandiko edoskitzea soilik)	% 69	% 70	68%
Artifiziala	% 12	% 12	% 12
Biak (amagandiko edoskitze mistoa)	% 17	% 17	18%
Beste batzuk / Daturik ez	2%	1%	1%

Edoskitze naturala jaitsi egin da aurreko urteko datuen aldean, baina elikadura-mota horrek jarraitzen du izaten nagusi, ehuneko handiena hor biltzen baita.

PISUA

3 taula. Haurtxoen ehunekoak, jaioberri guztiak kontuan hartuta, jaiotzean zuten pisuaren arabera.

Pisua	Araba		Bizkaia		Gipuzkoa		Guztira	%
< 1.500 g	29	0,97%	114	1,13%	62	0,92%	205	1.03%
1.500-2.500 g	205	6,85%	689	6,82%	431	6,41%	1.325	6.69%
< 2.500 g., guztira	234	7.82%	803	7,95%	493	7.33%	1.530	7.72%
≥ 2500 g	2.760	92.18%	9.295	92,03%	6.230	92,67%	18.288	92.27%
Daturik ez	0	-	2	% 0.02	-	-	2	% 0.01
Guztira JE	2.994		10.100		6.723		19.817	

HAURDUNALDI-ASTEAK

Erditzeen % 92,99 haurdunaldiko 37-42 asteetan izaten dira (4. taula).

Aurre-erditzearen indizea (AE < 37 aste) gutxitu egin da aurreko urtekoaren aldean.

4 taula. Jaiotza-ehunekoa, haurdunaldi-asteen arabera JEn test bidez aztertutakoa kontuan hartuta.

Asteak	Jaiotza-kop.	%
< 28	61	0,31 %
28 - 32	216	1,09 %
33 - 36	1.095	5,52 %
< 37 guztira	1.372	6,92 %
37 - 42	18.427	92,99 %
> 42	5	% 0,03
Daturik ez	13	0,07 %
Guztira:	19.817	% 100,00

ERDITZE-MOTA

5 taula. Jaioberrien ehunekoa, erditze-moduaren eta -motaren arabera.

Aurkezpena	Kopuru a	%	Sektore publikoa		Sektore pribatua	
			Kopuru a	%	Kopuru a	%
Buruz behera	18.828	95,01				
Hankaz behera	805	4,06				
Zeharka	94	0,47				
Beste batzuk	78	0,39				
Daturik ez	12	0,06				
Guztira	19.817					

Sektore pribatuan sabel-bideko erditze gehiago izaten dira sektore publikoan baino (% 29,80 eta % 14,56 hurrenez hurren).

“Daturik ez” ataleko zenbatekoak bere horretan jarraitzen du.

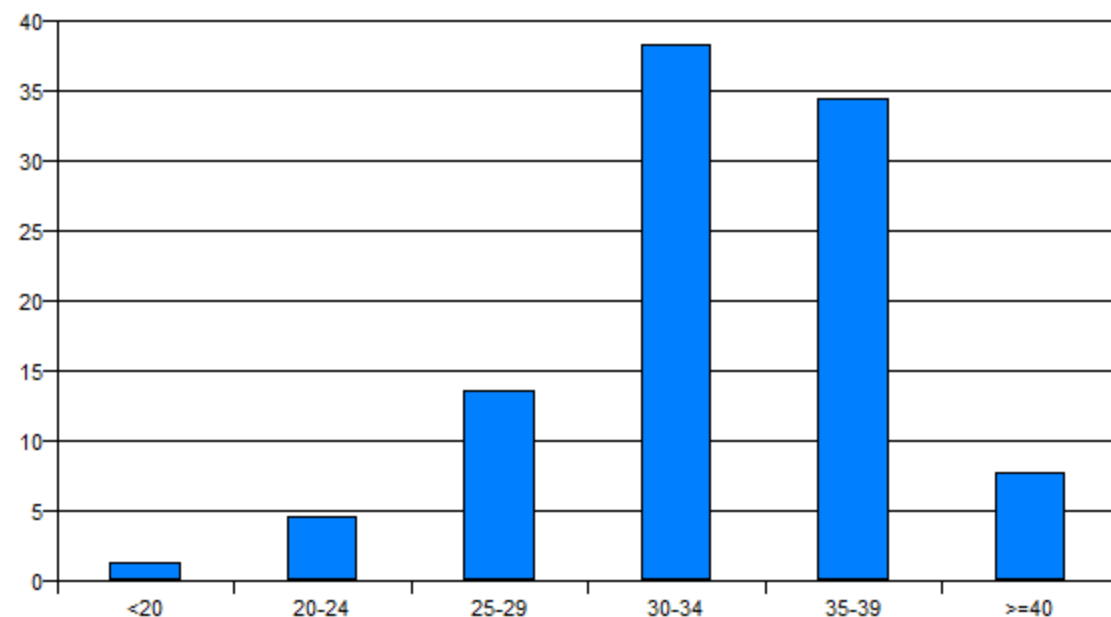
AMAREN ADINA

Ume gehienak 30-34 urteko amek erditzen dituzte (7.596, % 38,33); eta haien ondoren 35-39 urtekoek (6.835, % 34,49). 20 urtetik beherako amen kopuruak gorak egin du zertxobait aurreko urtekoaren aldean (6. taula).

6 taula. EAEn jaiotako haurren proportzioa, amaren adinaren arabera.

Adina	Guztira	%
< 14	5	0,03
15	10	0,05
16	31	0,16
17	37	0,19
18	72	0,36
19	94	0,47
20-24	892	4,50
25-29	2.698	13,61
30-34	7.596	38,33
35-39	6.835	34,49
> 40	1.540	7,77
Daturik ez	7	0,04
	19.817	

2. irudia. Jaiotako haurren ehunekoa, amaren adinaren arabera.

%

Adina (urteak)

EGINDAKO JARDUERA ANALITIKOAK

TESTATUTAKO JAIOBERRIAK

2014n bizirik jaiotako 19.749 haurtxoen laginak aztertu dira. Haietatik 19.739 EAeko zentroetan zein etxeetan jaio dira, eta 10 beste autonomia-erkidego batean edo atzerrian. Jaioberri horien jatorria honako hau da, programako oinarritzko eremuen arabera (7. taula):

7 taula. EAEn test bidez aztertutako jaioberriak.

Oinarritzko eremua	Kopurua
Araba	2.985
Bizkaia I (Basurto)	4.258
Bizkaia II (Gurutzeta)	5.809
Gipuzkoa	6.697
Guztira	19.749

ZEHAZTAPEN ANALITIKOAK

250.727 zehaztapen analitiko egin dira laborategian, detektatzeko eta detektatutako kasuei jarraipena egiteko (8. taula).

8 taula. EAEn egindako zehaztapen analitikoen banaketa, hipotiroidismoa, hiperfenilalaninemia, fibrosi kistikoa, MCAD, ZFG, LCHAD, GA_1, MSUD, homozistinuria eta azidemia isobalerikoa atzemateko eta horien jarraipena egiteko.

Zehaztapena	Kopurua
Fenilalanina paperean	20.895
Fibrosi kistikoaren test genetikoa (FKren mutazioak)	181
Tripsinogeno immunoerreaktiboa	20.330
Tripsinogenoa 21 egunera (TIR 2)	24
Tiroxina paperean	21.045
Tirotropina paperean	21.116
Izerdiaren testa (kloroa izerdian)	14
Hemoglobinen aldaerak	19.946
C5 Isobaleril karnitina	17.592
Metionina	17.583
3-hidroxi palmitoil karnitina	17.579
C5DC Glutaril karnitina	17.577
Hemoglobinak 5 hilaberekin	4
Leuzemia	17.579
C8,C10,C16	19754x3=59.262
GUZTIRA	250.727

METODOAK

Hauak dira zehaztaperen analitikoak egiteko eta horien balio diskriminatzaileak ateratzeko erabilitako metodoak.

	<u>Erabilitako metodoa</u>	<u>Eten-puntua</u>
Fenilalanina	Tandem erako masa-espektrometria	Amonioa: 151.5 µmol/L
Tirosina	Fluorimetria	3 mg/dL
TSH	Fluoreszentzia denbora atzeratuan	10 µU/mL
Tiroxina (T4) guztira	Fluoreszentzia denbora atzeratuan	6 (g/dL baino gutxiago) µ edo 20 (g/dL) µ baino gehiago
C8,C10,C16,C5,C5DC, Met, Leu, C16-OH	Tandem erako masa-espektrometria	0.5, 0.5, 8.0, 0.79, 0.37, 42, 263, 0.07 µmol/L hurrenez hurren
Tripsinogenoa (TIR) FKaren mutazioen azterketa	Fluoreszentzia denbora atzeratuan Kit Abbot; 32 mutazio	65 ng/ml
Zelula falziformeen gaixotasuna (ZFG)	Kromatografia likidoa	

BESTE LAGIN BAT ESKATZEA

Beste lagin bat eskatzeko atalean bereizketa hau egiten da:

Bertesting indizea

Edozein arrazoiengatik berriz zenbat lagin eskatu diren adierazten du, inpregnazio txarragatik izan ezik.

Hiperfenilalaninemia

Pisua	Araba	Basurtu	Gurutzet a	Gipuzkoa	Kopurua	%
≥ 2500 g	2	-	-	1	3	
< 2500 g	-	-	-	-	0	
Daturik ez	-	-	-	-	0	
GUZTIR A	2	0	0	1	3	0,02

Sortzetiko hipotiroidismoa TSH

Pisua	Araba	Basurtu	Gurutzet a	Gipuzkoa	Kopurua	%
≥ 2500 g	8	14	5	19	46	
< 2500 g	-	2	4	5	11	
Daturik ez	-	-	-	-	0	
GUZTIR A	8	16	9	24	57	0,29

Sortzetiko hipotiroidismoa T4 guztira

Pisua	Araba	Basurtu	Gurutzet a	Gipuzkoa	Kopurua	%
≥ 2500 g	or.	8	6	8	36	
< 2500 g	4	1	4	1	10	
Daturik ez	-	-	-	-	0	
GUZTIR A	18	9	10	9	46	0,23

Kate ertaineko AcilCoA deshidrogenasaren urritasuna (MCADD)

Pisua	Araba	Basurtu	Gurutzet a	Gipuzkoa	Kopurua	%
≥ 2500 g	-	-	-	1	1	
< 2500 g	-	-	-	-	0	
Daturik ez	-	-	-	-	0	
GUZTIR A	0	0	0	1	1	0,005

Homozistinuria

Pisua	Araba	Basurtu	Gurutzet a	Gipuzkoa	Kopurua	%
≥ 2500 g		4	1		5	
< 2500 g	1	-	-	1	2	
Daturik ez	-	-	-	-	0	
GUZTIR A	1	4	1	1	7	0,04

Azidemia isobalerikoa

Pisua	Araba	Basurtu	Gurutzet a	Gipuzkoa	Kopurua	%
≥ 2500 g	3	1	-	-	4	
< 2500 g	-	-	1	-	1	
Daturik ez	-	-	-	-	0	
GUZTIR A	3	1	1	-	5	0,03

1. motako azidemia glutarikoa (GA-I).

Pisua	Araba	Basurtu	Gurutzet a	Gipuzkoa	Kopurua	%
≥ 2500 g	1	-	-	-	0	
< 2500 g	-	-	-	-	0	
Daturik ez	-	-	-	-	0	
GUZTIR A	1	0	0	1	2	0,01

Astigar-jarabearen usaineko gernu-gaixotasuna

Pisua	Araba	Basurtu	Gurutzet a	Gipuzkoa	Kopurua	%
≥ 2500 g	-	-	-	2	2	
< 2500 g	-	-	-	-	0	
Daturik ez	-	-	-	-	0	
GUZTIR A	0	1	0	2	3	0,02

Kate luzeko Azil Co A deshidrogenasaren eskasia (LCHADD).

Pisua	Araba	Basurtu	Gurutzet a	Gipuzkoa	Kopurua	%
≥ 2500 g	-	-	-	2	2	
< 2500 g	-	-	-	-	0	
Daturik ez	-	-	-	-	0	
GUZTIR A	0	0	0	2	2	0,01

Fibrosi Kistikoa TIR 2 (TIR>100 ng/ml) eta test genetikoa = 0

Pisua	Araba	Basurtu	Gurutzet a	Gipuzkoa	Kopurua	%
≥ 2500 g	7	6	6	3	22	
< 2500 g	-	-	2	-	2	
Daturik ez	-	-	-	-	0	
GUZTIR A	7	6	8	3	24	0,12

Inpregnazio txarra

Inpregnazio txarragatik guztira baztertutako lagin-kopurua % 0,13 izan da; behera egin du 2013ko proportzioarekiko (% 0,17).

Oinarrizko eremua	Pisua	Pisua	Kopurua	%
	≥ 2500 g	< 2500 g		
Gurutzeta	1	-	1	0,02
Basurtu	7	-	7	0,16
Gipuzkoa	16	1	17	0,25
Araba	1	-	1	0,03
GUZTIRA	25	1	26	0,13

ATZEMANDAKO KASUAK

9. taulan ageri da atzemandako kasuen zerrenda, oinarrizko eremuaren arabera, behin betiko hasierako diagnostikoa kontuan hartuta.

9 taula. EAEn atzemandako gaixotasun endokrino-metabolikoen kopurua

Gaixotasuna	Araba	Basurtu	Gurutzeta	Gipuzkoa	Kopurua guztira
Sortzetiko hipotiroidismo primario iraunkorra	2	2	2	4	10
Hipotiroidismo primario iragankorra					-
Hipertirotrpinemia iragankorra	7		7	17	43
Hipotiroidinemia goiztiarra	4	2	14	-	20
Hipotiroidinemia iragankorra >1.500 g-ko pisua	2	6	7	2	17
Hipertiroxinemia iragankorra	9	7	3	4	23
Hiperfenilalaninemia iraunkorra	1	1	-	-	2
Hiperfenilalaninemia iragankorra	-	-	-	1	1
MCADDaren berrespena	-	-	-	-	-
Homozistinuriaren berrespena	-	-	-	1	1
Azidemia isobalerikoaren berrespena	2	-	-	-	2
Fibrosi kistikoaren eramailea	4		1	2	7
Fibrosi kistiko klasikoa	-	-	2	1	3
Fibrosi kistiko negatiboa TIR >65 eta test genetikoa=0	63	34	51	33	181
Zelula faltziformeen gaixotasuna (FS, FSC, FC)	1	2	-	1	4
ZFGaren eramailea (fenotipoa FAS, FAC)	33	15	25	30	103
GUZTIRA	128	81	112	96	417

Fibrosi kistikoa

Testatuak	19.749
TIR >65 ng/ml 48 h	181 (% 100)
2 mutazio	3
1 mutazio	7
0 mutazio	171
TIR 2 (21 egun)	240.12).
Izerdiaren testa	14 (% 100)
delF508	11
R347H	1
G-542X	1
Guztira	13

Atzemandako mutazioak
POSITIBO AIZUNAK

Positibo aizuntzat jotzen dira screening-en eten-puntutik gorako balioak agertu dituzten kasuak, eta bigarren laginean berretsi ez direnak. Ez da positibo aizunik atzeman.

ERANTZUN-DENBORAK BAHEKETAN

Taula honetan ikusten dira programaren erantzun-denborak bizi-egunetan, screening-eko etapa bakoitza kontuan hartuta; hau da, lagina hartzea, laborategian jasotzea eta emaitza igortzea.

10. taula. Erantzun-denborak bizi-egunetan, oinarritzko eremuaren arabera, mediana eta tarte-eskala gisa adierazita.

OINARRIZKO EREMUA	Lagina hartzea	Sarrera laborat.	LEHEN EMAITZAK						
			TIR (ng/mL)	TSH (µU/mL)	T4 (µg/dl)	Phe, Met, Leu (µmol/L)	C8, C10, C16, C5 (µmol/L)	C16-OH (µmol/L)	FN
BIZKAIA I (Basurtu)	2 (1 -- 8)	4 (2 -- 11)	5 (4 -- 13)	5 (3 -- 12)	5 (3 -- 13)	5 (3-12)	5 (3-12)	5 (3-12)	6 (3 -- 14)
BIZKAIA I klinika	2 (1 -- 125)	5 (2 -- 127)	7 (4 -- 1280)	7 (4 -- 128)	7 (3 -- 128)	7 (3-128)	7 (3-128)	7 (3-128)	7 (3 -- 128)
BIZKAIA I etxean	4 (2 -- 15)	6 (3 -- 16)	8 (4 -- 17)	8 (4 -- 17)	8 (4 -- 17)	8 (4-17)	8 (4-17)	8 (4-17)	7 (4 -- 17)
BIZKAIA II (Gurutzea)	2 (2 -- 14)	4 (2 -- 16)	5 (3 -- 17)	5 (3 -- 17)	5 (3 -- 17)	5 (3-17)	5 (3-17)	5 (3-17)	5 (3 -- 17)
BIZKAIA II Etxean	2 (2 -- 9)	4 (3 -- 12)	5 (4 -- 13)	5 (4 -- 13)	5 (4 -- 13)	5 (4-13)	5 (4-13)	5 (4-13)	5 (4 -- 13)
Bizkaia II beste erkidego bat	3 (3 -- 9)	5 (4 -- 10)	6 (4 -- 11)	6 (4 -- 11)	6 (4 -- 11)	6 (4-11)	6 (4-11)	6 (4-11)	6 (4 -- 11)

BIZKAIA II Atzerrian	66 (66 -- 66)	67 (67 -- 67)	68 (68 --68)	68 (68 -- 68)	69 (68-69)	68 (68-68)	68 (68-68)	68 (68-68)	68 (68-68)
GIPUZKOA (ospitale)	2 (1 -- 25)	4 (3 -- 26)	6 (4 -- 27)	6 (4 -- 27)	6 (4 -- 27)	6 (3-27)	6 (3-27)	6 (3-27)	6 (3 -- 27)
GIPUZKOA (klinika)	2 (1 -- 9)	6 (3 -- 10)	7 (4 -- 13)	7 (4 -- 11)	7 (4 -- 11)	7 (4-11)	7 (4-11)	7 (4-11)	7 (4 -- 11)
GIPUZKOA Etxean	5 (2 -- 21)	9 (3 -- 22)	10 (5 -- 23)	10 (5 -- 23)	10 (5 -- 23)	10 (5-23)	10 (5-23)	10 (5-23)	10 (5 -- 23)
ARABA (ospitale)	2 (1 -- 7)	4 (3 -- 9)	5 (4 -- 11)	5 (4 -- 11)	5 (4 -- 11)	5 (4-11)	5 (4-11)	5 (4-11)	5 (4 -- 12)
ARABA (K. pribatuak)	2 (2 -- 6)	5 (3 -- 9)	7 (4 -- 12)	7 (4 -- 12)	7 (4 -- 12)	7 (4-13)	7 (4-13)	7 (4-13)	8 (4 -- 12)
ARABA Etxean	5 (2 -- 7)	6 (3 -- 8)	8 (4 -- 10)	8 (4 -- 10)	8 (4 -- 10)	8 (4-10)	8 (4-10)	8 (4-10)	8 (4 -- 10)
ARABA Beste erkidego bat	10 (5 -- 15)	13 (6 -- 19)	14 (7 -- 20)	14 (7 -- 20)	14 (7 -- 20)	14 (7-20)	14 (7-20)	14 (7-20)	14 (7 -- 20)
ARABA Atzerria	57 (57-57)	58 (58 -- 58)	59 (59 -- 59)	59 (59 -- 59)	59 (59 -- 59)	59 (59-59)	59 (59-59)	59 (59-59)	60 (127 -- 127)

Baieztapena

11. taulan kasua atzeman eta berretsi den unean dituen bizi-egunak ikusten dira, jatorrizko oinarrizko eremuaren arabera.

11. taula. Atzemandako kasuen erantzun-denborak, bizi-egunetan, oinarrizko eremuaren arabera.

			1. emaitza	Berrespena
Sortzetiko hipotiroidismo iraukorra primario	1	Gurutzeta	5	9
	1	<1500g:	19	26
	1	Basurtu	7	10
	1		9	13
	1	Gipuzkoa	6	10
	1		5	7
	1		4	9
	1		5	7
	1	Araba	6	10
	1		4	6
Hiperfenilalaninemia	1	Araba	6	9
	1	Basurtu	7	
Fibrosi kistiko klasikoa	1	Gurutzeta	10	18
	1		7	16
	1	Gipuzkoa	6	15
Zelula falziformeen gaixotasuna (ZFG)	1	Araba	8	-
	1	Gipuzkoa	9	
	1	Basurtu	4	
	1		4	
Homozistinuria	1	Gipuzkoa	7	10
Azidemia isobalerikoa	1	Araba	6	8
	1		4	7

Laborategiaren argitalpenak

Izenburua: *“Cumplimiento de los Objetivos y Requisitos de Calidad del Programa de Cribado Neonatal de enfermedades Congénitas en el País Vasco”.*

Egileak: M. Espada, A. Valle, A. Mendiialdua, C. Higon, M. Garcia Cuevas

Aldizkaria: AECNEren Estatu mailako IV. Biltzarra (Jaioberrien Baheketarako Espainiako Elkarte). AECNEren aldizkari elektronikoa hemen: www.aecne.es

Izenburua: *“Resultados del Programa de Cribado Neonatal de Anemia Falciforme en el País Vasco”*

Egileak: M. Espada, A. Mendiialdua, C. Higon, M. Garcia Cuevas, A. Valle, A. Navajas

Aldizkaria: AECNEren Estatu mailako IV. Biltzarra (Jaioberrien Baheketarako Espainiako Elkarte). AECNEren aldizkari elektronikoa hemen: www.aecne.es

Izenburua: *“Evaluación del Programa de Cribado Neonatal ampliado en el País Vasco 2014”*

Egileak: M. Espada, A. Valle, C. Higon, M. Garcia Cuevas, A. Mendiialdua

Aldizkaria: AECNEren Estatu mailako IV. Biltzarra (Jaioberrien Baheketarako Espainiako Elkarte). AECNEren aldizkari elektronikoa hemen: www.aecne.es

Izenburua: *“Coste-efectividad del cribado neonatal de la Tirosinemia tipo I”*

Egileak: Vallejo-Torres L, Castilla I, Dulín-Íñiguez E, Espada M, Rausell D, Valcárcel-Nazco C, Cuéllar-Pompa L, Serrano-Aguilar P. Osasun, Gizarte Politika eta Berdintasunerako Ministerioaren Osasun Sistema Nazionalaren Teknologiak eta Prestazioak Ebaluatzeko Espainiako Sarea. Kanarietako Osasun Zerbitzuen Ebaluaziorako Zerbitzua; 2014 Osasun teknologien ebaluazioari buruzko txostenak: SESCO 2013

Ikerketa-proiektuetan parte hartzea

Izenburua: *Coste-efectividad del cribado neonatal de la deficiencia de acil-CoA deshidrogenasa de cadena muy larga.*

Erakunde finantzatzailea: Ekonomia eta Lehiakortasun Ministerioaren erakunde autonomo den Carlos III.a Osasun Institutua eta “FUNCIS” Kanarietako Ikerketa eta Osasun arloko Fundazioa, Osasun, Gizarte Zerbitzu eta Berdintasuneko Ministerioak finantzatzen dituen Osasun Sistema Nazionalaren teknologiak eta prestazioak ebaluatzeko Espainiako agentzia-sarearen jarduera-garapenaren esparruan.

Izenburua: *Coste-efectividad del cribado neonatal de la deficiencia primaria de carnitina (CUD).*

Erakunde finantzatzailea: Ekonomia eta Lehiakortasun Ministerioaren erakunde autonomo den Carlos III.a Osasun Institutua eta “FUNCIS” Kanarietako Ikerketa eta Osasun arloko Fundazioa, Osasun, Gizarte Zerbitzu eta Berdintasuneko Ministerioak finantzatzen dituen Osasun Sistema Nazionalaren teknologiak eta prestazioak ebaluatzeko Espainiako agentzia-sarearen jarduera-garapenaren esparruan.